

МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ**

«СХВАЛЕНО»

Вченою радою Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління

Голова Вченої ради

Бондар О.І.

(Протокол № 3-19 08.04.2019)

ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

ПРОГРАМА

**навчальної дисципліни підготовки магістрів
спеціальності 101 – екологія
у галузі знань 10 – природничі науки**

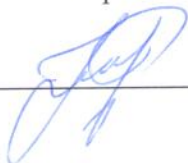
2019 рік

Програма з дисципліни «ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ» складена на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні «Екологія та управління природними ресурсами».

Програму обговорено та затверджено на засіданні кафедри екології та екологічного контролю

Протокол № 8 від 4 квітня 2019 р.

Завідувач кафедри _____

Риженко Н.О.

ПОГОДЖЕНО

Директор Навчально-наукового інституту екологічної безпеки та управління

4 квітня 2019 р. _____

Улицький О.А.

Розробники програми:

– завідувач кафедри екології та екологічного контролю, доктор біологічних наук, старший науковий співробітник

Риженко Н.О.

– старший викладач кафедри

Жуковський В.К.

ВСТУП

Програму вивчення навчальної дисципліни «Оцінка впливу на довкілля» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготування магістра зі спеціальності 101 – екологія у галузі знань 10 – природничі науки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вплив планованої діяльності на елементи довкілля, а також запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності.

Програма навчальної дисципліни складається з таких навчальних модулів:

1. Законодавчі та організаційно-правові основи проведення процедури оцінки впливу на довкілля
2. Оцінка можливого впливу на довкілля планованої діяльності та врахування її результатів у рішенні про провадження планованої діяльності.
3. Контроль за дотриманням вимог законодавства про оцінку впливу на довкілля та відповідальність за його порушення.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни є формування у здобувачів освітнього рівня «магістр» комплексу знань, умінь та навичок для застосування у професійній діяльності у сфері охорони довкілля та збалансованого природокористування, зокрема, проведенні еколого-експертної оцінки впливу на довкілля, а також здатності вживати заходи впливу у разі виявлення порушень вимог законодавства про оцінку впливу на довкілля.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Оцінка впливу на довкілля» такі:

- Вивчення організаційно-правових основ проведення процедури оцінки впливу на довкілля в Україні;
- Аналіз та прогноз наслідків потенційного впливу техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля за використання сучасних інформаційних ресурсів;
- Аналіз врахування результатів оцінки впливу на довкілля у процесі прийняття рішень про провадження запланованої господарської діяльності;
- Розроблення програм післяпроектного моніторингу провадження господарської діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні:

знати:

- основні концепції природознавства та сталого розвитку;
- новітні методи та інструментальні засоби екологічних досліджень;
- принципи управління ресурсами та персоналом, основні підходи до прийняття рішень.

уміти:

- оцінити ступінь негативного впливу планованої діяльності на довкілля та людину;

- визначити «екологічно дружні альтернативи» як спосіб оптимізації впливу планованої діяльності на довкілля та збереження і раціонального використання ландшафтів (екосистем);
- запропонувати заходи впливу у разі виявлення порушень вимог законодавства про оцінку впливу на довкілля.

На вивчення навчальної дисципліни відведено 150 годин / 5 кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Навчальний модуль I «Законодавчі та організаційно-правові основи проведення процедури оцінки впливу на довкілля

Змістовий модуль 1. Основи законодавства України про оцінку впливу на довкілля

Директива ЄС 2011/92/ЄС та Закон про Оцінку впливу на довкілля. Основні вимоги Закону про Оцінку впливу на довкілля. Основні положення нормативних документів щодо здійснення процедури ОВД в Україні.

Змістовий модуль 2. Організаційно-правові основи проведення процедури оцінки впливу на довкілля в Україні

Визначення необхідності проведення ОВД та подання і оприлюднення повідомлення про плановану діяльність. Гласність оцінки впливу на довкілля. Зауваження та пропозиції громадськості. Надання умов щодо обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту, підготовка звіту про ОВД. Організаційно-правові основи проведення громадських обговорень. Організаційно-правові основи надання та врахування рішення з ОВД

Змістовий модуль 3. Критерії визначення, розширень і змін планованої діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля Критерії визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля. Критерії визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля.

Змістовий модуль 4. Сфера застосування оцінки впливу на довкілля Перша категорія видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля. Транскордонний вплив планованої діяльності. Друга категорія видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля.

Навчальний модуль II «Оцінка можливого впливу на довкілля планованої діяльності та врахування її результатів у рішенні про провадження планованої діяльності»

Змістовий модуль 1. Основні вимоги до складання звіту з ОВД

Опис планованої діяльності та виправданих альтернатив (наприклад, географічного та/або технологічного характеру) планованої діяльності, основних причин обрання запропонованого варіанта з урахуванням екологічних наслідків.

Опис поточного стану довкілля (базовий сценарій) та опис його ймовірної зміни без здійснення планованої діяльності в межах того, наскільки природні зміни від базового сценарію можуть бути оцінені на основі доступної екологічної інформації та наукових знань. Опис факторів довкілля, які ймовірно зазнають впливу з боку планованої діяльності та її альтернативних варіантів. Опис і оцінка можливого впливу на довкілля планованої діяльності, зокрема величини та масштабів такого впливу. Методи прогнозування, що використовувалися для оцінки впливів на довкілля. Передбачені заходи, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля. Врахування або обґрунтування відхилення отриманих під час громадського обговорення зауважень та пропозицій щодо процедури ОВД.

Змістовий модуль 2. Врахування результатів оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності. Післяпроектний моніторинг провадження господарської діяльності, щодо якої здійснювалася ОВД.

Врахування результатів оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності. Екологічні умови провадження планованої діяльності визначені у висновку з оцінки впливу на довкілля. Післяпроектний моніторинг провадження господарської діяльності, щодо якої здійснювалася ОВД. Стислий зміст програм моніторингу та контролю щодо впливу на довкілля під час провадження планованої діяльності, а також післяпроектного моніторингу.

Змістовий модуль 3. Інформування громадськості у процесі оцінки впливу на довкілля. Громадське обговорення у процесі ОВД.

Процедура та вимоги до проведення громадських слухань у процесі громадського обговорення планованої діяльності, яка підлягає ОВД. Оформлення результатів проведення громадських слухань у процесі громадського обговорення планованої діяльності, яка підлягає ОВД.

Змістовий модуль 4. Висновок з ОВД. Порядок передачі документації щодо отримання висновку з ОВД. Порядок користування реєстром з ОВД.

Положення Висновку з оцінки впливу на довкілля, які підлягають контролю Державною екологічною інспекцією України. Порядок передачі документації щодо отримання висновку з ОВД. Порядок користування реєстром з ОВД.

Навчальний модуль III «Контроль за дотриманням вимог законодавства про оцінку впливу на довкілля та відповідальність за його порушення»

Змістовий модуль 1. Здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про оцінку впливу на довкілля

Вимоги щодо здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства щодо виконання умов висновків з оцінки впливу на довкілля. Порядок вжиття заходів впливу у разі порушення вимог законодавства щодо виконання умов висновків з оцінки впливу на довкілля.

Змістовий модуль 2. Основні положення Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». Організація контролю за дотриманням законодавства з ОВД

Основні положення Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. Організація контролю за дотриманням законодавства з ОВД.

Змістовий модуль 3. Оскарження в судовому порядку рішень, дій чи бездіяльності у процесі здійснення ОВД. Основні порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля. Види санкцій та порядок їх накладання.

Оскарження в судовому порядку рішень, дій чи бездіяльності у процесі здійснення ОВД. Порушення процедури здійснення оцінки впливу на довкілля, безпідставне та необґрунтоване неврахування чи неналежне врахування результатів участі громадськості тощо. Види санкцій та порядок їх накладання. Тимчасова заборона (зупинення) та припинення діяльності підприємств у разі порушення ними законодавства про оцінку впливу на довкілля. Рішення про тимчасову заборону (зупинення) або припинення діяльності підприємств у разі порушення ними законодавства про оцінку впливу на довкілля.

Змістовий модуль 4. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля

Правопорушеннями у сфері оцінки впливу на довкілля. Відповідальність за порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля. Порядок складання протоколу про адміністративні правопорушення у разі виявлення порушень вимог законодавства про оцінку впливу на довкілля. Порядок накладання адміністративних стягнень за виявлені порушення.

3. Рекомендована література

I. КОДЕКСИ УКРАЇНИ

1. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс] : Кодекс України № **436-IV** від 16.01.2003. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс] : Кодекс України № **8073-X** від 07.12.1984. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
3. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс] : Кодекс України № **2341-III** від 05.04.2001. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

II. ЗАКони УКРАЇНИ

1. Закон України Про оцінку впливу на довкілля, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19>
2. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності [Електронний ресурс] : Закон України № **877-V** від 05.04.2007. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/877-16>
3. Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, ратифіковано Законом N 534-XIV (534-14) від 19.03.99, URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_272

III. ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1010 Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1010-2017-%D0%BF#n12>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1026 Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF#n79>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 989 Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2017-%D0%BF#n10>

IV. НАКАЗИ МІНІСТЕРСТВ ТА ВІДОМСТВ

1. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 30.05.2018 № 182 Про затвердження Розміру плати за проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0676-18#n14>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – іспит.

5. Засоби діагностики успішності навчання – білети.